

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1. světová válka a vznik ČSR

28. července 1918 – začátek 1. sv. války – „Mým národům“ – František Josef I.

Doma

- nechuť vojáků bojovat proti slovan. Srbům
„Hej Slované“
- „ Červený šátečku, kolem se toč, já musím na Srba a nevím proč“
- perzekuce představitelů českého národního života:
- popraveni: S. Kratochvíl (Sokol), J. Kotek (novinář)
- trest smrti: K. Kramář, A. Rašín
- věznění. J. S. Machar, P. Bezruč.....

aktivní **prorakouská** politika
velké části českých politiků

21. 11. 1916 – smrt Fr. Josefa I.

- Karel I. + Zita = slib obnovy parlamentu

vznik ČESKÝ SVAZ – čeští poslanci ve Vídni

NÁRODNÍ VÝBOR – Praha

prohabsburská loajální politika

r. 1917 – válka nejbezpečnější, vleklá – stagnace – únava a strádání i v zázemí (týl)

- vlna demonstrací (Prostějov – zastřeleno 23 lidí, Moravská Ostrava – 13 lidí)
- obrací se sympatie k protirakousky smýšlejícím politikům

Zahraniční odboj

Tomáš Garrigue Masaryk – **idea samostatného státu** - emigrace („soukromá válka R-U“) (Doma – MAFFIE – špionáž proti R-U - v čele E. Beneš – v r. 1915 emigrace)

r. 1916 – Paříž - Česká později **Československá národní rada**

T.G. M. + E. Beneš + Milan Rastislav Štefánik (slovenský astronom, francouzský generál)

Vytváření **legií** - Francie (10 tisíc legionářů) - Arras, Chemin des Dames

Rusko (70 tisíc legionářů) – Zborov, Bachmač

Itálie (20 tisíc legionářů) – Doss Alto

Problém: dohodové mocnosti se zdráhají uznat ČNR jako představitelku budoucího samost. ČSR – plánují udržení Rakouska-Uherska jako protiváhy Německa.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zlom: rok 1918

1. Sixtova aféra (tajná jednání Karla I. o vystoupení R-U z války – prozrazena – utužena vazba R-U na Německo, dokonce velení části rak. armády podřízeno němec.
velení – **ztráta zájmu dohodových mocností na udržení R-U**
2. vystoupení Ruska z války
3. aktivní vstup USA do války
4. 14 podmínek uzavření míru W. Wilsona

Doma

Zahraniční odboj

6.1. 1918 – Tříkrálová deklarace (Praha) – požadavek svrchovanosti českého národa

jaro 1918 – Slovenská společnost – spol. stát s Čechy

13. 7. 1918 – **NÁRODNÍ VÝBOR** – zástupci měšťanských stran

předseda: K. Kramář (mladočech)

zástupci: A. Švehla (agrárník),

F. Soukup (soc. demokrat)

V. Klofáč (národ. socialista)

SOCIALISTICKÁ RADA – představitelé dělnických

stran – podřízena Národnímu výboru

14. 10. 1918 – generální stávka

14.10. – E. Beneš sděluje dohodovým

mocnostem – ČNR – prozatímní čsl. vláda

16. 10. – pokus Karla I. zachránit monarchii

- přetvořit Předlitavsko na spolkový stát
- neúspěch

18. 10. – T.G.M. v USA – Prohlášení nezávislosti ČSR – **Washingtonská deklarace**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

26. 10. 1918 – odjezd delegace vedené Karlem Kramářem do Ženevy – jednání s E. Benešem o uspořádání ČSR a složení vlády

27. 10. 1918 – J. Andrassy (ministr zahraničí R-U) – posílá nótu americk. prezidentu Wilsonovi a přistupuje na mírové podmínky

28. 10. 1918 – Praha – Václavské náměstí – vyhlášení československé samostatnosti

„**Mužové 28. října**“ : Alois Rašín, Antonín Švehla, Jiří Stříbrný, František Soukup, Vavro Šrobár

30. 10 1918 – Turčianský Svatý Martin – Slovenská národní rada – společný stát s Čechy

- vzniká **Československá republika**

Učebnice:

Bělina P., Pokorný J. a kol.: Dějiny zemí Koruny české. Praha, Litomyšl 1995

Hlavačka M.: Dějepis pro gymnázia a střední školy. Novověk. Praha 2001

Kuklíkovi J. a J.: Dějepis pro gymnázia a střední školy. Nejnovější dějiny. Praha 2002

Kohoutková H., Komsová M.: Dějepis na dlani. Olomouc 2007 (2. vyd.)

Atlas: Dějiny 20. století. Praha 2004

Doporučená literatura:

Galandauer J.: Karel I. Poslední rakouský císař. Praha 1998

Heřtová Y.: Zákopová válka. Praha 1983

Jindra Z.: První světová válka, Praha 1994

Pichlík K., Klípa B., Zabloudivilová J.: Českoslovenští legionáři. Praha 1996

Pokorný J.: Český svět I. Praha 1997

Šedivý I.: Češi, české země a Velká válka 1914 – 1918. Praha 12001